

28. gr.

Þá er lokið er skuldbindingum hvers þeirra veðdeildarflokka, er stofnaðir verða samkvæmt lögum þessum, rennur varasjóður hans til næsta flokks, og svo áfram. Þegar lokið er skuldbindingum síðasta flokksins, rennur varasjóðurinn til þess eða þeirra veðdeildarflokka eða veðlánastofnana, sem stofnsett verða til að halda áfram veðlánastarfseminni eftir að lokið er síðasta flokki samkvæmt þessum lögum. Verði slíkum nýjum flokkum eða veðlánastofnunum fengin aðgreind starfssvið, skiptist varasjóður milli þeirra, svo að hvert starfssvið njóti réttarar ítölu þeirrar, er varasjóðnum hefir þaðan aflazt.

29. gr.

Veðdeildin tekur að sér að gefa út bankavaxtabréf 12. flokks.

30. gr.

Ákvæði þessarar reglugerðar snerta að engu leyti reglugerðir þær fyrir veðdeild Landsbankans, sem staðfestar voru 15. júní 1900, 21. apríl 1903, 5. júlí 1905, 1. apríl 1906, 20. október 1909, 7. maí 1914, 20. júlí og 15. október 1926, 7. október 1927, 11. október 1928, 2. október 1929, 28. október 1931 og 15. janúar 1936, né heldur banka-vaxtabréf þau, sem gefin eru út samkvæmt þeim.

Reykjavík, 29. marz 1939.

STJÓRN LANDSBANKA ÍSLANDS

Magnús Sigurðsson.

Georg Ólafsson.

Framanrituð reglugerð staðfestist hér með.

Fjármálaráðuneytið, 4. apríl 1939.

Eysteinn Jónsson.

Jón Guðmundsson.

L Ö G

um gengisskráningu og ráðstafanir í því sambandi.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Sölugengi erlends gjaldeyris skal vera kr. 27.00 — tuttugu og sjö krónur — hvert sterlingspund (£), og annarar erlendar myntar í samræmi við það.

2. gr.

Skipa skal þriggja manna nefnd, einn eftir tilnefningu hæstaréttar, og sé hann formaður, en hina tvo eftir tilnefningu Alþýðusambands Íslands og Vinnuveitenda-

10 félags Íslands. Nefnd þessi skal gera yfirlit yfir framfærslukostnað í Reykjavík 1. dag hvers mánaðar frá ársbyrjun 1939, í apríl þó 11. í stað 1. dag mánaðarins, eftir grundvallarreglum, sem nefndin setur, að fengnum tillögum hagstofu Íslands. Komi í ljós, að meðaltalsframfærslukostnaður í Reykjavík mánuðina apríl—júní 1939 hafi hækkað um meira en 5% — fimm af hundraði — miðað við meðaltalsframfærslukostnað mánuðina janúar—marz 1939, skal kaupgjald ófaglærðs verkafólks og sjómanna hækka frá 1. júlí 1939 sem nemur helmingi þeirrar hækkunar á framfærslukostnaði, sem orðið hefir, ef hækkunin nemur ekki yfir 10%, en $\frac{2}{3}$ af því, sem hækkunin kann að vera yfir 10%. Broti, sem eigi nær einum af hundraði, skal sleppt við þennan útreikning. Á sama hátt skal reikna út meðaltalsframfærslukostnað mánuðina júlí—desember 1939, og skal þá kaupgjaldið hækka frá 1. jan. 1940 eftir sömu reglu, miðað við meðalframfærslukostnað janúar—marz 1939. Gildir það kaup til 1. apríl 1940 og áfram sem samningur milli atvinnurekenda og stéttarfélaga. Vilji annarhvor aðili hafa kaupgjald ósamningsbundið frá 1. apríl 1940, skal hann hafa sagt upp með tveggja mánaða fyrirvara, en eftir þann tíma verður uppsagnarfrestur þrír mánuðir. Kaupgjald fast ráðinna fjölskyldumanna, enda þótt iðnlærðir séu, sem hafa minna en 300 króna kaup á mánuði, eða sem svarar 3600 króna árstekjum í Reykjavík og tilsvarandi lægra annarstaðar á landinu, skal hækka eftir sömu reglum og kaupgjald ófaglærðs verkafólks og sjómanna samkvæmt þessari grein. — Ríkisstjórnin setur sérstakar reglur um framkvæmd þessa ákvæðis.

Við ákvörðun kaups samkvæmt þessari grein skal sleppt broti úr eyri, ef það nær ekki hálfum, en annars hækkað í heilan eyri.

Kostnaður við nefnd þessa, þar á meðal þóknun til nefndarmanna, greiðist úr ríkissjóði, eftir ákvörðun ráðherra.

3. gr.

Kaup það, sem greitt er við gildistöku laga þessara, hvort heldur það er greitt samkvæmt gildandi samningum milli stéttarfélaga og vinnuveitenda eða samkvæmt kauptöxtum, skal óbreytt standa til 1. apríl 1940, með þeim undantekningum, sem um getur í 2. gr. Gildir þetta jafnt þó að í samningum séu ákvæði um kaupgjaldsbreytingar vegna hækkunar eða lækkunar á framfærslukostnaði eða gengi. Sama gildir og um samningsbundnar greiðslur frá sjúkrasamlögum fyrir unnin störf. Á sama tíma er óheimilt að hækka kaup fastra starfsmanna við fyrirtæki einstaklinga, félaga, ríkis, bæjar- og sveitarfélaga, nema ákveðið sé í lögum eða það falli undir ákvæði 2. gr.

4. gr.

Útgerðarfyrirtækjum er skylt að ráða sjómenn gegn hluta af afla í stað fastákveðins kaupgjalds, ef þeir óska þess, og skal þá um fyrirkomulag hlutaskiptanna farið eftir þeim reglum, sem að undanförmu hafa gilt á viðkomandi útgerðarstað, nema samkomulag verði um annan grundvöll hlutaskiptanna.

Hlutarmönnum, sem gert hafa samning um sölu á hlut sínum fyrir ákveðið verð í íslenskum krónum, er heimilt innan hálf mánaðar frá gildistöku laga þessara að ákveða um þann fisk, er þeir hafa eigi látið af hendi þegar lögin ganga í gildi, að hann skuli, í stað hins samningsbundna verðs, greiddur með því verði, er fyrir hann fæst fob, að frádregnum þeim verkunarkostnaði og öðrum kostnaði, er á hann fellur frá því hlutarmaður afhendir hann. Þó skal verðið ekki vera lægra en það, sem upphaflega hefir verið ákveðið í samningum. Rísi ágreiningur um það, hvaða verð hlutarmanni beri, sker félagsdómur úr.

Frá 1. jan. 1940 skulu aflaverðlaun til yfirmanna á togurum, ef um það launafyrirkomulag er að ræða, reiknast af verðmæti aflans, að frádregnu verði fyrir kol og veiðarfæri, sem skipin nota.

5. gr.

10

Um verðlag á kindakjöti og mjólk á innlendum markaði skulu gilda sömu reglur og um kaupgjald verkamanna og sjómanna samkv. 2. og 3. gr., miðað við verðlag á sama tíma árið 1938 og 1939. Heimilt er að fella niður verðjöfnunargjald af kjöti samkv. 1. nr. 2 9. jan. 1935, eða breyta ákvæðum um það, um eitt ár í senn.

6. gr.

Útlánsvexti í bönkum og öðrum lánsstofnunum má ekki hækka til 1. jan. 1940.

7. gr.

Á tímabilinu til 14. maí 1940 er óheimilt að hækka leigu eftir hús og aðrar fasteignir frá því, sem goldið og umsamið er þegar lög þessi öðlast gildi, og eins þó að samið hafi verið um hækkun leigunnar vegna gengisbreytingar. Ennfremur er leigusala á sama tíma óheimilt að segja upp leigusamningum um húsnæði, nema hann þurfi á því að halda fyrir sjálfan sig eða vandamenn sína, enda hafi leigutaki haldið samninga.

Í Reykjavík skal skipa þriggja manna nefnd, sem hafi eftirlit með því, að ákvæðum þessarar greinar sé fylgt, og úrskurði um allan ágreining, sem út af þeim kann að rísa milli leigutaka og leigusala. Skyld er að leggja fyrir þessa nefnd til samþykktar alla leigumála, sem gerðir eru eftir að lög þessi öðlast gildi. Skal nefndin gæta þess, að leiga sé ekki ákveðin hærri en sambærilegt er við eldri leigusamninga, að dómi nefndarinnar, og hefir hún vald til að ákveða upphæð leigunnar, ef þörf gerist. Ennfremur skal nefndin meta leigu fyrir ný hús. Nefnd þessi skal þannig skipuð, að ríkisstjórnin tilnefni tvo nefndarmenn, en hæstiréttur þann þriðja, og sé hann formaður. Kostnaður við nefndina greiðist úr ríkissjóði.

Utan Reykjavíkur skulu fasteignamatsnefndir gegna þeim störfum, sem um getur í þessari grein.

8. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt, ef þurfa þykir, að setja með reglugerðum nánari fyrirmæli um framkvæmd þeirra mála, er í lögum þessum getur.

9. gr.

Brot gegn lögum þessum og reglugerðum, settum samkvæmt þeim, varða sektum allt að 10000 kr., og skulu sektir renna í ríkissjóð. Mál út af slíkum brotum skulu sæta meðferð almennra lögreglumála.

10. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 4. apríl 1939.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.